

Att vara maskrosbarn

Vi har tagit fram ett förslag på lektionsupplägg baserat på vad ungdomar i Maskrosbarns verksamhet tycker är viktigt att diskutera under en lektion på temat Att vara maskrosbarn.

Upplägget är beräknat att ta ca 1 timme, men går såklart att anpassa. I materialet ingår två olika filmer med tillhörande diskussionsfrågor; "Att ha det jobbigt hemma" som handlar om hur det kan vara att växa upp som maskrosbarn och "Att våga berätta" som handlar om orosanmälningar.

INTRODUKTION (CA 5 MIN)

Maskrosbarn är en organisation som hjälper ungdomar som har det jobbigt hemma. I Sverige har ca 700 000 barn minst en förälder som lider av missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld.

Det innebär att det i ett genomsnittligt klassrum finns ca 7 barn som har en utsatt familjesituation. Det är inte alltid lätt att prata om de här sakerna, men det är viktigt. Ni har rätt att må bra och ni har rätt att ha ett tryggt hem. Vi vuxna i skolan lyssnar gärna när du känner att du vill berätta.

Vi ska titta på två filmer som organisationen Maskrosbarn tagit fram och diskutera ämnet. Att prata om och titta på filmer som berör jobbiga saker kan väcka både tankar och känslor. Viktigt att tänka på är att vi alla reagerar olika. Den som blir ledsen under filmen kanske blir ledsen för sin egen eller någon annans skull, den som skrattar under filmen kanske blir orolig för att den känner igen sig i det som berättas. Var snälla under filmen och visa respekt mot varandra genom att lyssna utan att kommentera. Det är okej att lämna klassrummet en stund om man tycker att det blir för jobbigt.

VISA DEN FÖRSTA FILMEN "ATT HA DET JOBBIGT HEMMA" (22 MINUTER)

Maskrosbarns föreläsare berättar om sina egna erfarenheter av att växa upp med svåra hemförhållanden och tipsar om vart ungdomar kan vända sig för att få stöd för sin situation. Filmen är 22 minuter lång.

DISKUSSIONSÖVNING 1 (CA 10 MINUTER)

Diskutera alla eller några av frågorna nedan i små grupper. Eleverna kan skriva upp svaren på papper eller på tavlan.

- Vad är ett maskrosbarn?
- Vilka olika typer av missbruk finns det?
- Vilka olika typer av psykisk sjukdom finns det?
- Vilka olika typer av våld finns det?
- Hur kan man se vem som lider av psykisk sjukdom och/eller utövar våld?
- Varför tror du att Natalia och Anna inte pratade med en vuxen om hur de hade det hemma?
- Varför tror du att det pratas så lite om barn som lever med föräldrar som inte mår så bra?

BERÄTTA OM SOCIALTJÄNSTEN OCH OROSANMÄLAN (CA 5 MIN)

Vi vuxna i skolan vill vara trygga vuxna. Vuxna ni kan prata med när ni inte mår bra, när någon varit elak eller när ni har det jobbigt hemma. Vi vill hjälpa alla elever att nå målen i skolan och så småningom få behörighet att komma in på utbildningar längre fram, men för att kunna nå målen måste man också få möjlighet att må bra. Som sagt: ni har rätt att må bra och ni har rätt att ha ett tryggt hem. Vi vuxna i skolan lyssnar gärna om du känner att du vill prata med oss.

Om du skulle berätta något för en vuxen i skolan som gör den vuxna orolig för hur du mår eller hur du har det hemma, så kan denna behöva göra en orosanmälan. En orosanmälan innebär att skolan måste berätta om vår oro till socialtjänsten. Socialtjänsten finns i alla kommuner och de jobbar för att alla som bor i kommunen ska ha det bra. Om man inte har det bra kan man behöva hjälp och stöd från socialtjänsten. De har ett särskilt stort ansvar för att barn och ungdomar ska ha det bra när de växer upp. Om en familj behöver stöd så arbetar socialsekreterare med att prata med familjerna, utreda vilket stöd familjen har behov av och föreslå olika sorters hjälp. Som barn har man rätt att prata själv med sin socialsekreterare, men man får också ha med sig en trygg person i samtalet. En trygg person är inte alltid ens förälder utan kan vara en annan släkting eller någon vuxen på skolan.

VISA DEN ANDRA FILMEN "ATT VÅGA BERÄTTA" (3 MIN)

Filmen handlar om hur det kan vara att ha det jobbigt hemma och om vad som händer när skolan eller en vuxen känner oro för ett barn och behöver göra en orosanmälan.

DISKUSSIONSÖVNING 2 (CA 10 MINUTER)

Diskutera alla eller några av frågorna nedan i små grupper. Eleverna kan skriva upp svaren på papper eller på tavlan.

- Hur kan jag hjälpa en klasskompis om jag fått veta att hen har det jobbigt hemma eller att hen inte mår bra?
- Vad kan en vuxen i skolan göra för att hjälpa en elev som inte verkar må så bra?

- Varför är det viktigt att prata med någon ifall man mår dåligt?
- Vad betyder det att göra en orosanmälan till socialtjänsten?
- Vad är Barnkonventionen och vilka rättigheter har barn?
- Vart kan man vända sig för att få stöd om man inte mår så bra? Låt eleverna söka upp olika stödorganisationer och skriv upp dem på tavlan.

AVSLUTNING OCH SAMMANFATTNING (CA 5 MINUTER)

Sammanfatta det ni pratat om under lektionen. Gå igenom de olika stödorganisationerna som eleverna letat fram och skrivit upp på tavlan. Berätta att du kommer att sammanfatta dessa i ett dokument och dela det i klassens kommunikationskanal. Berätta att du finns kvar i klassrummet en stund om det är någon som vill fråga något enskilt eller behöver prata.